

**1. Znak krzyża świętego**

W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego. Amen.

**2. Ojcze nasz (Modlitwa Pańska)**

Ojcze nasz, któryś jest w niebie, święć się imię Twoje, przyjdź królestwo Twoje, bądź wola Twoja, jako w niebie tak i na ziemi. Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj, i odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom. I nie wódź nas na pokuszenie, ale nas zbaw ode złego. Amen.

**3. Zdrowaś Mario**

Zdrowaś Maryjo, łaski pełna, Pan z Tobą, błogosławionaś Ty między niewiastami i błogosławiony owoc żywota Twojego, Jezus. Święta Maryjo, Matko Boża, módl się za nami grzesznymi teraz i w godzinę śmierci naszej. Amen.

**4. Aniele Boży**

Aniele Boży, stróżu mój, Ty zawsze przy mnie stój. Rano, wieczór, we dnie, w nocy Bądź mi zawsze ku pomocy, Strzeż duszy, ciała mego, zaprowadź mnie do żywota wiecznego. Amen.

**5. Chwała Ojcu**

Chwała Ojcu, i Synowi, i Duchowi Świętemu, jak była na początku, teraz i zawsze i na wieki wieków. Amen.

**6. Skład Apostolski**

Wierzę w Boga Ojca Wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i w Jezusa Chrystusa, Syna Jego Jedynego, Pana naszego, który się począł z Ducha Świętego, narodził się z Maryi Panny, umęczon pod Ponckim Piłatem, ukrzyżowan, umarł i pogrzebion, zstąpił do piekieł, trzeciego dnia zmartwychwstał, wstąpił na niebiosa, siedzi po prawicy Boga Ojca Wszechmogącego, stamtąd przyjdzie sądzić żywych i umarłych. Wierzę w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, Świętych obcowanie, grzechów odpuszczenie, ciała zmartwychwstanie, żywot wieczny. Amen.

**7. Dziesięć przykazań Bożych (Dekalog)**

- 1) Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną.
- (2) Nie będziesz brał imienia Pana Boga twego nadaremno.
- (3) Pamiętaj, abyś dzień święty święcił.
- (4) Czcij ojca i matkę swoją.
- (5) Nie zabijaj!

- (6) Nie cudzołóż!
- (7) Nie kradnij!
- (8) Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu.
- (9) Nie pożądaj żony bliźniego swego.
- (10) Nie pożądaj żadnej rzeczy bliźniego swego.

## **8. Siedem sakramentów**

1. Chrzest
2. Bierzmowanie
3. Eucharystia
4. Pokuta
5. Namaszczenie chorych
6. Kapłaństwo
7. Małżeństwo

## **9. Siedem darów Ducha Świętego**

1. Dar mądrości
2. Dar rozumu
3. Dar rady
4. Dar męstwa
5. Dar wiedzy (umiejętności)
6. Dar bojaźni Pańskiej
7. Dar pobożności

## **10. Siedem grzechów głównych**

1. Pycha
2. Nieczystość
3. Chciwość
4. Zazdrość
5. Nieumiarkowanie w jedzeniu i picu
6. Gniew
7. Lenistwo

## **11. Dwa przykazania miłości**

Będziesz miłował Pana Boga twego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem. A bliźniego swego jak siebie samego.

## **12. Akty:**

**Akt wiary** Wierzę w Ciebie, Boże żywy, w Trójcy jedyny, prawdziwy; Wierzę, coś objawił Boże, Twe słowo mylić się nie może.

**Akt nadziei** Ufam, Tobie, boś Ty wierny, wszechmogący i miłosierny; Dasz mi grzechów odpuszczenie, łaskę i wieczne zbawienie.

**Akt miłości** Boże, choć Cię nie pojmuję, jednak nad wszystko miłuję. Nad wszystko, co jest stworzone, Boś Ty dobro nieskończone.

**Akt żalu** Ach żałuję za me złości, jedynie dla Twojej miłości. Bądź miłościw mnie grzesznemu, dla Ciebie odpuszczam bliźniemu.

### **13. Wieczny odpoczynek**

Wieczny odpoczynek racz im dać Panie, a światłość wiekuista niechaj im świeci. Niech odpoczywają w pokoju. Amen.

### **14. Uwielbienie Najświętszego Sakramentu**

Niechaj będzie pochwalony Przenajświętszy Sakrament teraz i zawsze i na wieki wieków Amen.

### **15. Pod Twoją obronę**

Pod Twoją obronę uciekamy się, święta Boża Rodzicielko. Naszymi prośbami racz nie gardzić w potrzebach naszych, ale od wszelakich złych przygód racz nas zawsze wybawiać. Panno chwalebna i błogosławiona, o Pani nasza, Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza! Z Synem swoim nas pojednaj, Synowi swojemu nas polecaj, swojemu Synowi nas oddawaj.

### **16. Cnoty Boskie**

Wiara, nadzieja, miłość

### **17. Cnoty kardynalne**

1. Roztropność 2. Sprawiedliwość 3. Wstrzemięźliwość 4. Męstwo

### **18. Pięć warunków dobrej spowiedzi**

1. Rachunek sumienia
2. Żal za grzechy
3. Mocne postanowienie poprawy
4. Szczera spowiedź
5. Zadośćuczynienie

### **19. Pięć przykazań kościelnych**

1. W niedziele i święta nakazane we Mszy św. nabożnie uczestniczyć i powstrzymać się od prac niekoniecznych
2. Przynajmniej raz w roku spowiadać się
3. Przynajmniej raz w roku, w czasie wielkanocnym, Komunię św. przyjmując
4. Zachowywać nakazane posty i wstrzemięźliwość od mięsa i w okresach pokuty powstrzymać się od udziału w zabawach
5. Troszczyć się o dobro wspólnoty Kościoła.

## **20. Główne prawy wiary**

1. Jest jeden Bóg.
2. Bóg jest sędzią sprawiedliwym, który za dobre wynagradza, a za złe karze.
3. Są trzy Osoby Boskie: Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty.
4. Syn Boży stał się człowiekiem i umarł na krzyżu dla naszego zbawienia.
5. Dusza ludzka jest nieśmiertelna.
6. Łaska Boska jest do zbawienia koniecznie potrzebna.

## **Część II**

### **1. W czym zawiera się wszystko, co Pan Bóg objawił?**

To wszystko co Pan Bóg objawił zawiera się w Piśmie św. i Tradycji Kościoła.

### **2. Co to jest Pismo św.?**

Pismo św. jest to zbiór ksiąg napisanych pod natchnieniem Ducha Świętego. Jest to słowo Boże skierowane do ludzi.

### **3. Kto jest autorem Pisma św.?**

Pierwszorzędnym autorem Pisma św. jest Duch Święty, a drugorzędnym ludzkie przez Ducha Świętego natchnieni.

### **4. Jak dzieli się i z ilu ksiąg składa się Pismo św.?**

Pismo św. dzieli się na: Stary Testament (45 ksiąg) oraz Nowy Testament (27 ksiąg); razem 72 księgi.

### **5. Co jest przewodnią myślą Pisma św.?**

Przewodnią myślą Pisma św. jest Boży plan zbawienia ludzkości.

### **6. Które ze wszystkich ksiąg Pisma św. są najważniejsze?**

Najważniejsze są cztery Ewangelie, które opisują naukę i życie Pana Jezusa.

### **7. Jak inaczej nazywamy Ewangelię?**

Ewangelię inaczej nazywamy „*Dobłą Nowiną*”, ponieważ obwieszcza człowiekowi wyzwolenie z grzechu, łaskę i zbawienie, godność dziecka Bożego; ukazuje sens i cel życia człowieka.

### **8. Kto napisał 4 Ewangelie?**

4 Ewangelie napisali: św. Mateusz, św. Marek, św. Łukasz i św. Jan.

### **9. Wymień księgi Pisma św. Nowego Testamentu?**

4 Ewangelie, Dzieje Apostolskie św. Łukasza, 14 listów św. Pawła, 7 listów innych Apostołów oraz Apokalipsa, czyli Objawienie św. Jana.

## **10. Co to jest Tradycja?**

Tradycja, czyli podanie ustne jest to zbiór objawionych prawd Bożych, nie spisanych przez Apostołów, które Kościół Katolicki przechowuje i podaje do wierzenia.

## **11. Kto to jest Pan Bóg?**

Pan Bóg jest to Duch nieskończenie doskonały, Stwórca nieba i ziemi czyli „wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych”.

## **12. Co to jest Trójca Święta?**

Trójcą Świętą nazywamy jednego Boga w trzech Osobach Boskich (Bóg Ojciec, Syn Boży i Duch Święty).

## **13. Jak nazywamy opiekę Bożą nad światem?**

Opiekę Bożą nad światem nazywamy Bożą Opatrznością.

## **14. Kim są aniołowie?**

Aniołowie są to stworzenia duchowe, które nieustannie wielbią Boga i służą Jego zbawczym planom. Zbuntowanych aniołów nazywamy szatanami.

## **15. Kim jest człowiek?**

Człowiek jest stworzeniem rozumnym i wolnym, który ma ciało, rozum i duszę nieśmiertelną.

## **16. Skąd pochodzi dusza nieśmiertelna?**

Duszę duchową i nieśmiertelną sam Bóg stwarza bezpośrednio.

## **17. Po co Pan Bóg stworzył człowieka?**

Pan Bóg stworzył człowieka, aby Pana Boga chwalił, czcił, i Jemu służył, a przez to osiągnął życie wieczne.

## **18. Jakie dary od Boga otrzymali pierwsi rodzice Adam i Ewa?**

Pierwsi rodzice Adam i Ewa otrzymali od Boga łaskę uświęcającą, udział w życiu samego Boga i dary pozanaturalne: rozum, wolną wolę skłoną do dobrego oraz nieśmiertelność.

## **19. Przez co ludzie utracili dziecięstwo Boże i szczęście?**

Dziecięstwo Boże i szczęście ludzie utracili przez nieposłuszeństwo względem Boga, które nazywamy grzechem pierworodnym.

## **20. Jak nazywamy inaczej grzech pierworodny?**

Grzech pierworodny nazywamy inaczej grzechem dziedzicznym, ponieważ dziedziczymy go po naszych prarodnicach Adamie i Ewie.

**21. Kto z ludzi jest wolny od grzechu pierworodnego?**

Od grzechu pierworodnego jest wolna jedynie Najświętsza Maryja Panna, dlatego nazywamy ją Niepokalanie Poczęta.

**22. Co Pan Bóg uczynił, aby ludzie po grzechu pierworodnym mogli otrzymać łaskę i wieczne szczęście?**

Pan Bóg ulitował się nad ludźmi i już pierwszym rodzicom obiecał, że ześle im Zbawiciela.

**23. Kto jest obiecany Zbawicielem świata?**

Obiecany Zbawicielem świata jest Jezus Chrystus.

**24. Kim jest Jezus Chrystus?**

Jezus Chrystus jest Synem Bożym, który stał się człowiekiem dla naszego zbawienia.

**25. Kto jest Ojcem, Matką, Opiekunem Pana Jezusa?**

Ojcem Pana Jezusa jest Bóg Ojciec; Matką - Najświętsza Maryja Panna; Opiekunem - św. Józef.

**26. Gdzie i kiedy narodził się Pan Jezus?**

Pan Jezus narodził się w Palestynie, w miasteczku Betlejem, za panowania cesarza rzymskiego Augusta i króla żydowskiego Heroda.

**26. Co to jest cud?**

Cud jest to nadzwyczajne dzieło widzialne, którego nie może dokonać żadne stworzenie, lecz tylko sam Bóg.

**27. Kto założył Kościół katolicki?**

Kościół katolicki założył Pan Jezus gromadząc wiernych (Nowy Lud Boży), wybierając z nich 12 Apostołów i ustanawiając św. Piotra widzialną głową Kościoła.

**28. Kto obecnie jest głową Kościoła?**

Niewidzialną głową Kościoła jest Pan Jezus. Widzialną głową Kościoła jest następca św. Piotra, czyli papież w Rzymie, **obecnie Benedykt XVI**.

**29. Co jest celem i zadaniem Kościoła?**

Celem i zadaniem Kościoła jest kontynuowanie zbawczej misji Chrystusa (budowanie Królestwa Bożego na ziemi i prowadzenie wszystkich ludzi do zjednoczenia z Bogiem w wieczności).

### **30. Jaka władzę dał Pan Jezus Kościołowi św.?**

Pan Jezus dał Kościołowi św. potrójną władzę: nauczycielską, kapłańską i pasterską.

### **31. Jakie cechy posiada Kościół katolicki?**

Kościół katolicki posiada następujące cechy: jest jeden, święty, powszechny i apostołowski.

### **32. Przez kogo Pan Jezus ożywia i umacnia swój Kościół?**

Pan Jezus ożywia i umacnia swój Kościół przez Ducha Świętego.

### **33. Kim jest Duch Święty?**

Duch Święty jest to trzecia Osoba Boska, która pochodzi od Ojca i Syna.

### **34. Kiedy Duch Święty zstąpił na Apostołów?**

Duch Święty zstąpił na Apostołów w postaci ognistych języków w dzień Zielonych świąt, 10-go dnia po Wniebowstąpieniu Pana Jezusa. (50 dnia po Zmartwychwstaniu)

### **35. Kiedy Duch Święty zstępuje na nas?**

Duch Święty zstępuje na nas już przy chrzcie św., a w szczególny sposób napełnia nas sobą w sakramencie bierzmowania.

### **36. Jaka rolę w Kościele spełniają biskupi i kapłani?**

Biskupi są następcami Apostołów, a kapłani współpracownikami biskupów. Zjednoczeni z Ojcem Świętym wypełniają urząd nauczycielski, kapłański i pasterski w Kościele.

### **37. Jak nazywa się nasza diecezja? Kto jest jej patronem i biskupem?**

Nasza diecezja nazywa się zielonogórsko-gorzowska. Biskupem diecezjalnym jest Stefan Regmunt, Bp. Pomocniczy – Paweł Socha  
Patronem naszej diecezji jest Matka Boża Rokitniańska i Pierwsi Męczennicy

### **38. Co to jest Świętych obcowanie?**

Świętych obcowanie jest to duchowa łączność między wiernymi na ziemi, duszami w czyśćcu i świętymi w niebie.

### **39. Dlaczego czcimy Matkę Najświętszą?**

Matkę Najświętszą czcimy dlatego, ponieważ jest:

- (1) Matką Jezusa Chrystusa.
- (2) Niepokalanie Poczęta (wolna od grzechu pierworodnego).
- (3) Wniebowzięta z duszą i ciałem.

#### **40. Jakie są stany ostateczne człowieka?**

Ostatecznymi stanami człowieka są: niebo, czyściec, piekło.

#### **41. Co to jest śmierć?**

Śmierć jest to odłączenie się duszy od ciała człowieka. Patronem dobrej śmierci jest św. Józef. Dobra śmierć to śmierć w łasce uświęcającej.

#### **42. Jaki sąd czeka człowieka po śmierci?**

Zaraz po śmierci czeka człowieka sąd szczegółowy, a po zmartwychwstaniu ciała sąd ostateczny nad całą ludzkością.

#### **43. Co to jest czyściec?**

Czyściec jest to stan kary doczesnej po śmierci.

#### **44. Co to jest niebo?**

Niebo jest to stan przebywania w miłości Boga, gdzie aniołowie i święci cieszą się wiecznym szczęściem.

#### **45. Co to jest piekło?**

Piekło jest to stan wiecznej kary, odłączenia od miłości Boga

#### **46. Co to jest sumienie?**

Sumienie jest to głos duszy, który mówi: *„to czyń, bo jest dobre; tamtego nie czyń, bo jest złe”*.

#### **47. Kiedy człowiek popełnia grzech?**

Człowiek popełnia grzech, gdy świadomie i dobrowolnie przekracza przykazania Boże lub kościelne.

#### **48. Czym jest grzech?**

Grzech jest obrazą Pana Boga, niewdzięcznością wobec dobrego Stwórcy, raną zadaną Kościołowi i krzywdą, którą człowiek sam sobie wyrządza. Grzech może być ciężki (śmiertelny) i lekki.

#### **49. Na czym polega grzech ciężki?**

Grzech ciężki polega na tym, że człowiek przekracza przykazanie Boże lub kościelne w rzeczy ważnej. Świadomie, czyli z poznaniem zła i całkiem dobrowolnie (z własnej woli).

#### **50. Na czym polega grzech lekki?**

Grzech lekki polega na tym, że człowiek przekracza przykazanie Boże lub kościelne w rzeczy mniej ważnej, albo przekracza je w rzeczy ważnej, lecz niezupełnie świadomie lub niezupełnie dobrowolnie.

**51. Co to są grzechy cudze?**

Grzechy cudze popełniamy wtedy, gdy pomagamy bliźniemu do grzechu.

**52. Co to jest cnota?**

Cnota jest to stała skłonność do spełniania dobrych uczynków.

**53. Co to są cnoty Boskie?**

Cnoty Boskie są to te cnoty, które odnoszą się do Boga (udoskonalają naszą więź z Bogiem).

**54. Co Bóg nakazuje w I przykazaniu?**

- (1) Wierzyć Panu Bogu.
- (2) Zaufać Panu Bogu.
- (3) Miłować Pana Boga.
- (4) Czcić Pana Boga.

**55. Co to jest modlitwa?**

Modlitwa jest to rozmowa człowieka z Bogiem. Może ona być: ustna, myślna, indywidualna lub wspólnotowa.

**56. W jakim celu winniśmy się modlić?**

W tym celu winniśmy się modlić, aby Pana Boga uwielbiać, aby Mu dziękować, aby Go przeproszać, aby Go prosić.

**57. Co to jest modlitwa Pańska i jak się dzieli?**

Modlitwa Pańska to modlitwa „*Ojcze nasz*”, której nauczył nas sam Pan Jezus. Dzieli się na: wstęp i 7 prośb. Trzy pierwsze prośby odnoszą się do chwały Boga, a cztery dalsze do naszych potrzeb.

**58. Co to jest Pozdrowienie Anielskie i jak się dzieli?**

Pozdrowienie Anielskie jest to modlitwa „*Zdrowaś Maryjo*”. Dzieli się na słowa Archanioła Gabriela, słowa św. Elżbiety i słowa Kościoła św.

**59. Co Pan Bóg nakazuje w II przykazaniu?**

W II przykazaniu Pan Bóg nakazuje: czcić i z szacunkiem wymawiać imię Boże.

**60. Co Pan Bóg nakazuje w III przykazaniu?**

W III przykazaniu Pan Bóg nakazuje: święcić dzień święty przez udział we Mszy św. i odpoczynek świąteczny.

**61. Co Pan Bóg nakazuje w IV przykazaniu?**

W IV przykazaniu Pan Bóg nakazuje: szanować, miłować i słuchać swoich rodziców, przełożonych i starszych.

**62. Co Pan Bóg nakazuje w V przykazaniu?**

W V przykazaniu Pan Bóg nakazuje: dbać o życie i zdrowie duszy i ciała u siebie i u bliźnich.

**63. Co Pan Bóg nakazuje w VI i IX przykazaniu?**

W VI i IX przykazaniu Pan Bóg nakazuje: być czystego serca w myślach, słowach i uczynkach.

**64. Co Pan Bóg nakazuje w VII i X przykazaniu?**

W VII i X przykazaniu Pan Bóg nakazuje: dobrze używać swojej własności, a cudzej nie zabierać.

**65. Co Pan Bóg nakazuje w VIII przykazaniu?**

W VIII przykazaniu Pan Bóg nakazuje: miłować prawdę i szanować dobre imię bliźniego.

**66. Co to jest łaska Boża?**

Łaska Boża jest to dar nadprzyrodzony, którego Pan Bóg udziela nam do zbawienia.

**67. Kiedy po raz pierwszy otrzymaliśmy łaskę uświęcającą i przez co możemy ją utracić?**

Łaskę uświęcającą otrzymaliśmy na chrzcie świętym a możemy ją utracić przez grzech ciężki.

**68. Przez co możemy odzyskać łaskę uświęcającą?**

Utraconą łaskę uświęcającą możemy odzyskać przez spowiedź świętą i żal doskonały.

**69. Co to są sakramenty święte?**

Sakramenty święte są to znaki widzialne, niewidzialnej łaski Bożej (jest to nasze spotkanie z Chrystusem).

**70. Które sakramenty przyjmujemy raz w życiu?**

Raz w życiu można przyjąć chrzest, bierzmowanie i kapłaństwo, bo wyciskają na duszy niezatarty znak szczególnej przynależności do Jezusa Chrystusa.

### **71. Co to jest chrzest św.?**

Chrzest św. jest to pierwszy i najpotrzebniejszy sakrament, który gładzi grzech pierworodny, daje nam życie Boże, czyni członkami Kościoła Katolickiego - (pierwszy bo bez niego nie można przyjąć ważnie innych sakramentów; najpotrzebniejszy, bo bez niego nie można się zbawić). Zobowiązuje on nas do stałego nawracania się, do walki z grzechem i pogłębiania wiary).

### **72. Kto może udzielić chrztu św.?**

Chrztu św. uroczystego może udzielić kapłan lub diakon, zaś chrztu z wody w nagłym wypadku może udzielić każdy człowiek, który pragnie czynić to, co czyni Kościół.

### **73. W jaki sposób należy ochrzcić w nagłym wypadku?**

- (1) Wzbudzić intencję, że chcę udzielić chrztu.
- (2) Polać czoło dziecka wodą święconą lub zwyczajną.
- (3) Wypowiadając równocześnie słowa: imię dziecka „*ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego*”.

### **74. Co to jest bierzmowanie?**

Bierzmowanie jest to sakrament, w którym Duch Święty umacnia chrześcijanina, aby wiarę swoją mężnie wyznawał, bronił jej i według niej żył.

### **75. Jakie znasz inne nazwy bierzmowania?**

Innymi nazwami bierzmowania są:

- (1) Sakrament dojrzałości chrześcijańskiej, bo udzielany jest temu, kto powinien sobie zdawać sprawę, co to znaczy być świadomym i wzorowy katolikiem.
- (2) Sakrament Ducha Świętego, bo On w tym sakramencie zstępuje na nas i ubogaca nas swoimi darami.

### **76. Co oznacza słowo „bierzmowanie”?**

Słowo „bierzmowanie” pochodzi od staropolskiego słowa „bierzmo”. Była to belka umacniająca strop. Celem bierzmowania jest umocnienie nas w wierze.

### **77. Ile razy można przyjąć sakrament bierzmowania?**

Sakrament bierzmowania przyjmujemy jeden raz w życiu, ponieważ raz na zawsze „wyciska” na duszy znamię świadka Chrystusowego.

### **78. Jakich łask udziela bierzmowanie?**

- (1) Pomnaża łaskę uświęcającą.
- (2) Wyciska na duszy niezatarty znak wyznawcy Chrystusowego.
- (3) Daje 7 darów Ducha Świętego.
- (4) Daje łaskę uczynkową, abyśmy wiarę wyznawali, bronili jej i według niej żyli.

### **79. Co to znaczy bronić swojej wiary?**

Bronić swojej wiary znaczy:

- (1) Umieć odpowiedzieć na stawiane zarzuty.
- (2) Być krytycznym wobec tych, którzy chcą wiarę ośmieszyć.
- (3) Swoim życiem dawać świadectwo wiary.

### **80. Co to znaczy żyć według wiary?**

Żyć według wiary znaczy:

- (1) Zachować na co dzień wszystkie przykazania.
- (2) Spełniać solidnie swoje obowiązki.
- (3) Żyć w zjednoczeniu z Bogiem przez codzienną modlitwę, niedzielną Mszę św., pilną naukę religii, częstą spowiedź i Komunię św.
- (4) Wprowadzać w życie przykazanie miłości Boga i bliźniego.

### **81. Przez co mamy pogłębiać wiarę?**

- (1) Przez modlitwę i czynny udział we Mszy św.
- (2) Częstą spowiedź i Komunię św.
- (3) Przez systematyczną katechizację.
- (4) Przez czytanie Pisma św. i książek katolickich.
- (5) Przez życie na co dzień wiarą.

### **82. Przez co człowiek może utracić wiarę?**

Człowiek może utracić wiarę przez:

- (1) Zaniedbywanie pogłębiania wiedzy religijnej.
- (2) Opuszczanie modlitwy i Mszy św.
- (3) Lekceważenie przykazań Bożych.

### **83. Kto udziela sakramentu bierzmowania?**

Sakramentu bierzmowania udziela ks. Biskup; w nadzwyczajnych okolicznościach każdy upoważniony kapłan.

### **84. Jakie są najważniejsze ceremonie sakramentu bierzmowania?**

- (1) Nałożenie rąk przez ks. biskupa, oznaczające zstąpienie Ducha Świętego.
- (2) Namaszczenie na czole Krzyżmem św. i wypowiedziane słowa: „*Przyjmij znamię daru Ducha Świętego*”.

### **85. Co to jest Krzyżmo św.?**

Krzyżmo św. jest to mieszanina oliwy i balsamu, poświęcona w Wielki Czwartek przez ks. biskupa w kościele Katedralnym.

### **86. Co to jest Najświętszy Sakrament?**

Najświętszy Sakrament jest to prawdziwe Ciało i prawdziwa Krew Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

**87. Kiedy i jakimi słowami ustanowił Pan Jezus Najświętszy Sakrament?**

Najświętszy Sakrament ustanowił Pan Jezus w czasie Ostatniej Wieczerzy w Wielki Czwartek słowami: „*Bierzcie i jedzcie, to jest bowiem Ciało moje... Bierzcie i pijcie to jest bowiem kielich Krwi mojej...*”

**88. Komu Pan Jezus dał władzę przeistaczania chleba i wina w Ciało i Krew swoją?**

Słowami: „*To czyńcie na moją pamiątkę*” Pan Jezus dał władzę przeistaczania chleba i wina w Ciało i Krew swoją Apostołom, a przez nich biskupom i kapłanom.

**89. Co to jest Msza św.?**

Msza św. jest ofiarą Nowego Testamentu, w której Pan Jezus ofiaruje się za nas swojemu Ojcu niebieskiemu pod postaciami chleba i wina (jest to uobecnienie Ofiary krzyżowej Pana Jezusa).

**90. Z jakich części składa się Msza św.?**

Msza św. składa się:

- (1) Obrzędy wstępne.
- (2) Liturgia słowa.
- (3) Liturgia eucharystyczna.
- (4) Obrzędy komunii.
- (5) Obrzędy zakończenia.

**91. Kiedy w pełni uczestniczymy we Mszy św.?**

W pełni uczestniczymy we Mszy św. kiedy przyjmujemy Komunię św.

**92. Co to jest Komunia św.?**

Komunia św. jest to spożywanie Ciała i Krwi Pana Jezusa pod postaciami chleba i wina.

**93. Pod jakimi warunkami możemy często przyjmować Komunię św.?**

Komunię św. możemy przyjmować często, gdy:

- (1) Jesteśmy w stanie łaski uświęcającej.
- (2) Pragniemy zjednoczenia z Panem Jezusem.
- (3) Zachowamy post eucharystyczny (1 godzinę).

**94. Jakie są skutki dobrze przyjętej Komunii św.?**

- (1) Pomnaża łaskę uświęcającą.
- (2) Gładzi grzechy lekkie.
- (3) Pomaga walczyć z grzechem i jest zadatkiem zmartwychwstania.

**95. Co to jest sakrament pokuty?**

Sakrament pokuty, czyli pojednania jest to sakrament, w którym kapłan w zastępstwie Chrystusa odpuszcza nam grzechy popełnione po chrzcie św. i daje pomoc, aby stawać się lepszym człowiekiem.

**96. Komu przekazał Pan Jezusa władze odpuszczania grzechów?**

Władzę odpuszczania grzechów Pan Jezus przekazał Apostołom, biskupom i kapłanom.

**97. Co to jest rachunek sumienia?**

Rachunek sumienia jest to przypomnienie sobie grzechów od ostatniej dobrej spowiedzi.

**98. Co to jest żal za grzechy?**

Żal za grzechy jest to boleść duszy z powodu obrazy dobrego Boga, przepraszenie Go i wewnętrzne nawrócenie.

**99. Co to jest mocne postanowienie poprawy?**

Mocne postanowienie poprawy jest to szczerą wola unikania grzechów.

**100. Co to jest szczerą spowiedź?**

Szczerą spowiedź jest to wyznanie przed kapłanem wszystkich grzechów (szczególnie grzechów ciężkich), aby otrzymać rozgrzeszenie.

**101. Co to jest zadośćuczynienie Bogu i bliźnim?**

Zadośćuczynienie jest to odprawienie pokuty nałożonej przez kapłana, oraz naprawienie krzywd wyrządzonych bliźnim.

**102. Kiedy żal za grzechy jest doskonały, a kiedy mniej doskonały?**

Doskonały żal za grzechy jest wtedy, gdy żałujemy z miłości do Boga. Gładzi on grzechy, gdy człowiek, pragnie spowiedzi, a nie ma do niej okazji. Żal mniej doskonały płynie z obawy przed karą Bożą.

**103. Co to jest odpust?**

Odpust jest to częściowe lub zupełne darowanie kary doczesnej za grzechy już odpuszczone.

**104. Co to jest namaszczenie chorych?**

Namaszczenie chorych jest to sakrament, w którym ciężko chory otrzymuje szczególne baski dla duszy, ulgę w cierpieniu, a niekiedy przywrócenie zdrowia.

**105. Kiedy należy przyjmować sakrament namaszczenia chorych?**

Sakrament namaszczenia chorych należy przyjmować w poważnej chorobie (nie powinno się odkładać tego sakramentu na ostatnie chwile życia).

**106. Co to jest kapłaństwo?**

Kapłaństwo jest to sakrament, który daje władzę głoszenia słowa Bożego, sprawowania Mszy św. i udzielania innych sakramentów św. oraz łaskę do godnego ich wykonywania.

**107. Co to jest sakrament małżeństwa?**

Sakrament małżeństwa jest to nierozzerwalny związek ochrzczonych: mężczyzny i kobiety, których Chrystus uświęca i uzdalnia do spełniania obowiązków małżeńskich i rodzinnych.

**108. Jakie są najważniejsze cechy małżeństwa chrześcijańskiego?**

Jest to związek jednego mężczyzny z jedną kobietą nierozzerwalny aż do śmierci.

**109. Co to są sakramentalia?**

Sakramentalia są to rzeczy poświęcone oraz poświęcenia i błogosławieństwa, które ustanowił Kościół św. dla dobra duszy i ciała.

**110. Co to jest Sobór Powszechny?**

Sobór Powszechny jest to zebranie biskupów z całego świata pod przewodnictwem papieża w celu omówienia najważniejszych spraw całego Kościoła.

**111. Kiedy odbył się ostatni Sobór Powszechny i jaki był jego cel?**

Ostatni Sobór Powszechny odbył się w latach 1962-1965. Był to Sobór Watykański II, a 21 Sobór w historii Kościoła. Uczestniczyło w nim około 2500 biskupów. Rozpoczął go papież Jan XXIII, a zakończył Paweł VI. Celem Soboru Watykańskiego II była odnowa Kościoła.

**112. Kiedy pierwszy Polak został wybrany papieżem, jakie obrał imię i kiedy zmarł?**

Biskup Krakowski Kardynał Karol Wojtyła został wybrany papieżem dnia **16 października 1978 roku** obrał imię Jan Paweł II. Zmarł **2 kwietnia 2005 roku**, w sobotę, o godz. **21.37**.